

2000

	Geometrické požadavky na výrobky (GPS) - Zkoušení obrobků a měřidel měřením - Část 1: Pravidla rozhodování o prokazování shody nebo neshody se specifikacemi	ČSN EN ISO 14253-1 01 4100
--	---	--------------------------------------

idt ISO 14253-1:1998

Geometrical Product Specifications (GPS) - Inspection by measurement of workpieces and measuring equipment -

Part 1: Decision rules for proving conformance or non-conformance with specifications

Spécification géométrique des produits (GPS) - Vérification par la mesure des pièces et des équipements de mesure - Partie 1: Règles de décision pour prouver la conformité ou la non-conformité à la spécification

Geometrische Produktspezifikation (GPS) - Prüfung von Werkstücken und Meßgeräten durch Messen - Teil 1: Entscheidungsregeln für die Feststellungen von Übereinstimmung oder Nichtübereinstimmung mit Spezifikationen

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 14253-1:1998. Evropská norma EN ISO 14253-1:1998 má status české technické normy.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 14253-1:1998. The European Standard EN ISO 14253-1:1998 has the status of a Czech Standard.

© Český normalizační institut,

2000

Podle zákona č. 22/1997 Sb. smějí být české technické normy rozmnožovány a rozšiřovány jen se souhlasem Českého normalizačního institutu.

58448

Národní předmluva

Citované normy

ISO 3534-2:1993 zavedena v ČSN SO 3534-2 (01 0216) Statistika - Slovník a značky. Část 2: Statistické řízení jakosti

ISO 8402:1994 zavedena v ČSN ISO 8402 (01 0300) Management jakosti a zabezpečování jakosti. Slovník

GUM dosud nezavedena

VIM zavedena v ČSN 01 0115 Mezinárodní slovník základních a všeobecných termínů v metrologii

Vypracování normy

Zpracovatel: RNDr. Miroslav Skopal, Lipůvka, IČO 18547397

Technická normalizační komise: TNK 7 Geometrické požadavky na součásti

Pracovník Českého normalizačního institutu: Ing. Jaroslav Skopal, CSc.

Strana 3

EVROPSKÁ NORMA 14253-1	EN ISO
EUROPEAN STANDARD	Listopad 1998
NORME EUROPÉENNE	
EUROPÄISCHE NORM	

ICS 17.040.10

Deskriptory: geometrical product specifications, workpieces, dimensional measurements, measuring instruments, verification.

Geometrické požadavky na výrobky (GPS) - Zkoušení obrobků a měřidel měřením - Část 1: Pravidla rozhodování o prokazování shody nebo neshody se specifikacemi (ISO 14253-1:1998)

Geometrical Product Specifications (GPS) - Inspection by measurement of workpieces and measuring equipment - Part 1: Decision rules for proving conformance or non-conformance with specifications (ISO 14253-1:1998)

Spécification géométrique des produits (GPS)
- Vérification par la mesure des pièces et des
équipements de mesure - Partie 1: Règles
de décision pour prouver la conformité
ou la non-conformité à la spécification
(ISO 14253-1:1998)

Geometrische Produktspezifikation (GPS) -
Prüfung von Werkstücken und Meßgeräten
durch Messen -Teil 1: Entscheidungsregeln
für die Feststellungen von Übereinstimmung
oder Nichtübereinstimmung mit
Spezifikationen
(ISO 14253-1:1998)

Tato evropská norma byla schválena CEN 1998-11-08.

Členové CEN jsou povinni splnit Vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se musí této evropské normě bez jakýchkoli modifikací dát status národní normy.

Aktualizované seznamy a bibliografické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Ústředním sekretariátu nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Ústřednímu sekretariátu, má stejný status jako oficiální verze.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, České republiky, Dánska, Finska, Francie, Irska, Islandu, Itálie, Lucemburska, Německa, Nizozemska, Norska, Portugalska, Rakouska, Řecka, Spojeného království, Španělska, Švédska a Švýcarska.

CEN

Evropský výbor pro normalizaci

European Committee for Standardization

Comité Européen de Normalisation

Europäisches Komitee für Normung

Ústřední sekretariát: rue de Stassart 36, B-1050 Brusel

© 1998 CEN. Veškerá práva pro využití v jakékoli formě a v jakémkoliv
ISO 14253-1:1998 E
množství jsou vyhrazena národním členům CEN.

Ref. č. EN

Strana 4

Obsah

Strana

Úvod.....
..... 6

1	Předmět normy 7
2	Normativní odkazy 7
3	Definice 7
4	Všeobecně 11
5	Prokazování shody a neshody se specifikacemi.....	11
5.1	Všeobecně 11
5.2	Pravidlo prokazování shody se specifikacemi.....	12
5.3	Pravidlo prokazování neshody se specifikacemi.....	13
5.4	Rozsah nejistoty 14
6	Praktické uplatnění ve vztahu dodavatel - zákazník.....	15
6.1	Všeobecně 15
6.2	Prokazování shody dodavatelem.....	16
6.3	Prokazování neshody zákazníkem.....	16

Příloha A Normativní odkazy na mezinárodní publikace s jejich příslušnými evropskými publikacemi..... 17

Příloha B Bibliografie

.....
. 18

Příloha ZA (normativní) Normativní odkazy na mezinárodní publikace a jejich odpovídající evropské publikace..... 19

Strana 5

Předmluva

Text mezinárodní normy ISO 14253-1:1998 byl vypracován technickou komisí ISO/TC 213 „Rozměrové a geometrické požadavky na výrobky a jejich ověřování“ ve spolupráci s technickou komisí CEN/TC 290 „Rozměrové a geometrické požadavky na výrobky a jejich ověřování“, jejíž sekretariát zabezpečuje DIN.

Této evropské normě je nutno nejpozději do května 1999 dát status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu je nutno zrušit nejpozději do května 1999.

Podle Vnitřních předpisů CEN/CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, České republiky, Dánska, Finska, Francie, Irsko, Islandu, Itálie, Lucemburska, Německo, Nizozemska, Norsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Spojeného království, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko.

Oznámení o schválení

Text mezinárodní normy ISO 14253-1:1998 byl schválen CEN jako evropská norma bez jakýchkoliv modifikací.

POZNÁMKA Normativní odkazy k mezinárodní normě jsou uvedeny v příloze ZA (normativní).

Předmluva k mezinárodní normě

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětovou federací národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle připravují technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Návrhy mezinárodních norem přijaté technickými komisemi se rozesílají členům ISO k hlasování.

Vydání mezinárodní normy vyžaduje souhlas alespoň 75% z hlasujících členů.

Mezinárodní norma ISO 14253-1 byla vypracována technickou komisí ISO/TC 213, *Rozměrové a geometrické požadavky na výrobky a jejich ověřování*.

Tato část ISO 14253 ruší a nahrazuje kapitolu 4 ISO/R 1938:1971, která je zaměřena na měřicí nástroje a nejistoty měření. Měřítka uvedená v ISO/R 1938:1971 nejsou dále postačující a neodpovídá GUM způsobu, který obsahuje nejistoty měřících způsobů uvedených v polí GPS.

ISO 14253 obsahuje následující části, pod společným názvem *Geometrické požadavky na výrobky (GPS) - Zkoušení obrobků a měřidel měřením*:

- *Část 1: Pravidla rozhodování o prokazování shody nebo neshody se specifikacemi*
- *Část 2: Zjišťování odhadu nejistot při měření a kalibraci měřidel a ověřování výrobků*
- *Část 3: Proces rozvoje integrity nejistot měřených hodnot*

Přílohy A a B této části ISO 14253 jsou jen informativní

Strana 6

Úvod

Tato část ISO 14253 je normou geometrických požadavků na výrobky (GPS) a může být považována za globální normu GPS (viz ISO/TR 14638). Ovlivňuje články řetězce 4, 5 a 6 z všech řetězců matice norem GPS.

Podrobnější informace o vztahu této části ISO 14253 k jiným normám a k maticovému modelu GPS viz přílohu A.

Odhadovaná nejistota měření by měla být zohledněna, pokud má být rozhodnuto o shodě nebo neshodě se specifikací.

Problém vyvstane tehdy, když výsledek měření leží blízko horní nebo dolní meze specifikace. Potom prokázání shody nebo neshody se specifikací není možné, protože výsledek měření plus nebo minus rozšířená nejistota jednu z mezí specifikace nezahrnuje.

Proto by měla být mezi dodavatelem a zákazníkem učiněna dohoda, aby bylo možno řešit problémy, které se mohou vyskytnout. Tato část ISO 14253 popisuje, jak s nejistotou zacházet a nabízí pravidla rozhodování o prokazování shody a neshody se specifikacemi.

Strana 7

1 Předmět normy

Tato část normy EN ISO 14253 stanoví pravidla rozhodování o prokazování shody nebo neshody součásti nebo měřidla se stanovenými tolerancemi (u obrobku) nebo mezemi největších dovolených chyb (u měřidla) s ohledem na nejistotu měření.

Tato norma kromě jiného určuje způsob řízení pro případ, kdy nemůže být jasně rozhodnuto o prokázání (shody nebo neshody se specifikací), tzn. když výsledky měření jsou v rozsahu nejistoty (viz 3.23), který je v okolí mezí specifikace.

Tato část EN ISO 14253 platí pro specifikace v normách GPS (viz ISO/TR 14638), které byly vypracovány ISO/TC 213, včetně

- specifikací obrobků (obvykle udaných tolerančními mezemi), a
- specifikací měřidel (obvykle udaných největšími dovolenými chybami měřidla).

Tato norma může být použita také pro jiné specifikace, které nejsou normami GPS definovány.

Tato část EN ISO 14253 neplatí pro zkoušení mezních kalibrů. Zkoušení mezních kalibrů je obsaženo v ISO/R 1938.

-- Vynechaný text --